

Rusko – obnova státu

Kyjevská Rus (882-1125)

- vládnou Rurikovci, na počátku 12. století se drobí na jednotlivá knížectví
- konec těchto knížectví přivodili Mongolové = Tataři

1223 porážka knížat Mongoly NA ŘECE KALCE

1240 dobývají Kyjev, hlavní město Kyjevské Rusi

- v Novgorodském knížectví vládne kníže Alexandr

1240 ALEXANDR NA ŘECE NĚVĚ PORÁŽÍ ŠVÉDY

1242 ALEXANDR PORÁŽÍ NA ZAMRZLÉM JEZEŘE ŘÁD NĚMECKÝCH RYTÍŘŮ

- většinu knížectví ovládají Mongolové, vytváří svůj stát, tzv. *Zlatou hordu*
- nutí je, aby jim platili daně, Zlatá horda se postupně rozpadá na menší území
- novým hlavním městem obnoveného slovanského státu se stává Moskva, chtějí se zbavit nadvlády Mongolů

Ivan I. Kalita

- snažil se zabránit, aby Mongolové najížděli do Ruska
- nabídl se, že bude vybírat daň pro Mongoly místo nich

Dmitrij Donský

- vnuk Ivana

1380 poprvé poráží Mongoly NA KULIKOVSKÉM POLI, ovšem jen nakrátko

Ivan III. (1462-1505)

- vnuk Dmitrije
- definitivně poráží Mongoly, nemusí jim platit daň, zakládá Moskevskou Rus, dobývají zpět své území
- buduje Moskvu jako tzv. *třetí Řím*, cítí se jako nový Konstantin Veliký, oporou je mu pravoslavné náboženství, titul *velkovévoda*
- budování administrativy, právní normy = *suděbník*, jednotné velené armády, národním jazykem ruština
- budování sídla moskevských vládců = *Kreml*
- žena neter posledního byzantského císaře Konstantina XI., šíření vlivu byzantské kultury
- dvojí typy půdy: *votčina* = dědičný majetek, dobrá půda, kterou získávají *bojaři* = šlechta, členové *bojarské dumy* = poradní sbor panovníka; *poměstí* = nedědičná půda, za služby vladaři ji dostávali poddaní, jen pro sebe, nedědí se

Ivan IV. Hrozný (1533-1584)

1547 prohlásil se za prvního ruského cara, chce asertovat dominanci, *samoděržaví* = absolutismus

- řada reforem, dobře si vede ve válkách se zbytky Mongolských chanátů, odhání je od řeky Volhy a dostává se tak ke Kaspickému moři

- založení (zamrzajícího) přístavu Archangelsk, obchod s Anglií (současnice královna Alžběta), Nizozemím
- chrám Vasila Blaženého v centru Moskvy
- nejbohatší šlechtický rod: Stroganovovi, sponzorují války v oblasti Sibiře
- LIVONSKÁ VÁLKA, chce přístup k Baltskému moři (dnešní Estonsko a Lotyšsko), byl však neúspěšný, neměl podporu bojarů
- Ivan za to bojary potrestal reformou půdy = *opričnina*, dobrou dědičnou půdu bojarům konfiskuje a rozdělil ji mezi jemu oddanou šlechtu = *opričnici*, horší půdu dal bojarům = *zemština*, reforma krvavá, musel od toho odstoupit

Smuta (1584-1613)

- po Ivanově smrti zůstává syn Fjodor, ten je slabomyslný, má ještě bratra Dimitrije, kterého však zavraždil, místo něj tedy vládne Fjodorův švagr **Boris Godunov**, stabilizuje Rusko, nakonec záhadně umírá, carem se prohlašuje **Lžidimitrij I.**, který se vydává za zavražděného Dimitrije, později předák bojarů **Vasilij Šuskyj**, poté další **Lžidimitrij II.**, poté Moskvu dobývají Poláci a dosazují **Vladislava Polského**
- = nestabilní období střídání panovníků, které konsoliduje až nový panovnický rod **Romanovci**, nastupuje Michail Fjodorovič Romanov, zakládá moderní ruský stát